

Financira
Europska unija

TWINNING PROJEKT

POTPORA EU PARLAMENTIMA U BiH U POSLOVIMA EUROPSKIH INTEGRACIJA

INFORMATIVNI ČLANAK TWINNING PROJEKTA EU / NOVOSTI O PROCESU EUROPSKIH INTEGRACIJA

ULOGA ČLANOVA PARLAMENTA U PROCESU EUROPSKIH INTEGRACIJA

➤ U KOJOJ FAZI PROCESA EUROPSKIH INTEGRACIJA SE BOSNA I HERCEGOVINA TRENUTNO NALAZI?

Europska unija prepoznaje Bosnu i Hercegovinu kao potencijalnu zemlju kandidatkinju za članstvo u EU. Zvanični zahtjev za pristupanje Europskoj uniji podnesen je 2016. godine. Kao odgovor na zahtjev, Europska komisija je u svibnju 2019. godine objavila Mišljenje o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji, kao i prateće Analitičko izvješće s detaljnim preporukama o mjerama koje vlasti u Bosni i Hercegovini trebaju poduzeti u cilju dobivanja statusa zemlje kandidatkinje i otvaranja pregovora o pristupanju. U listopadu 2019. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Akcijski plan za realizaciju prioriteta iz Analitičkog izvješća Europske komisije. Dana 26. ožujka 2020. godine, novu metodologiju proširenja odobrili su šefovi država i vlada zemalja članica EU te će se metodologija stoga provesti u praksi. U listopadu 2020. godine, Europska komisija je objavila godišnje izvješće o Bosni i Hercegovini.

➤ ZAŠTO JE VAŽNA ULOGA ČLANOVA PARLAMENTA I PARLAMENTA U PROCESU EUROPSKIH INTEGRACIJA?

Parlamenti su neovisna zakonodavna tijela te su samim tim osnovni simbol demokratskog političkog zastupanja. S obzirom na to da su parlamenti tijela koja se izravno biraju, oni pružaju demokratski legitimitet ustavnom sustavu. Na osnovu toga, sva važna društvena, gospodarska i politička pitanja ogledaju se u parlamentima i zato će parlamenti imati važnu ulogu u pružanju potpore, praćenju i vođenju procesa europskih integracija.

➤ KAKO ČLAN PARLAMENTA MOŽE SUDJELOVATI U PRAĆENJU PROCESA PRISTUPANJA EU?

Parlamenti imaju širok spektar ovlasti nadzora, posebice kada je u pitanju izvršna vlast. Ovlasti nadzora parlamenata odnose se na političku kontrolu ili nadzor parlamenata nad aktivnostima izvršnih tijela odgovarajuće razine vlasti. Parlament vrši neprestani nadzor nad vladom i osigurava da izvršna vlast poštuje volju i zahtjeve glasača koje je javnost iskazala na izborima. Stoga, vlada informira parlament o napretku u oblasti realizacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kao i o ukupnom statusu procesa europskih integracija i usklađivanju zakonodavstva s pravnom stečevinom u dijelu za koji je nadležna. Članovi parlamenta mogu sudjelovati u procesu nadzora kroz različite instrumente koji su navedeni u poslovnici o radu i ostalim pravnim aktima, kao i putem sljedećih aktivnosti:

Projekat provodi konzorcij koji čine
Narodna skupština Mađarske, Parlament Austrije i Hrvatski sabor.

REPUBLIK ÖSTERREICH
Parlament

ORSZÁGGYŰLÉS

HRVATSKI SABOR

- upućivanje pitanja i interpelacija vladi, na plenarnim sjednicama, u svezi s poslovima europskih integracija;
- upućivanje zahtjeva vladi da dostavi izvješća i strateške dokumente o procesu europskih integracija i rasprava o tim dokumentima na sjednicama povjerenstava;
- uvrštavanje specifičnih pitanja vezanih za europske integracije na dnevni red sjednica stalnih povjerenstava, u skladu s njihovim nadležnostima, i pozivanje članova izvršnih vlasti na sjednice povjerenstava u cilju pružanja informacija o konkretnom pitanju u oblasti europskih integracija;
- održavanje dana političke debate na plenarnoj sjednici, javnih saslušanja i tematskih sjednica o pitanjima europskih integracija na (zajedničkim) sjednicama povjerenstava.

► NA KOJI NAČIN ČLAN PARLAMENTA MOŽE DOPRINIJETI PROCESU USKLADIVANJA ZAKONODAVSTVA S PRAVNOM STEČEVINOM EU?

Parlament će biti usmjeren na usklađivanje pravnih propisa. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU je zakonska obveza koja proistječe iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Zadatci parlamenta u procesu usklađivanja zakonodavstva sastoje se od nekoliko faza – razumijevanje, razmatranje i potvrđivanje nacrt zakonskog propisa koji se usklađuje te obrada podnesenih amandmana i na kraju usvajanje nacrt propisa. To se može postići:

- zahtijevanjem i osiguravanjem izvršenja provjere usklađenosti svakog nacrt i prijedloga sa zakonima EU u tijeku cjelokupnog zakonodavnog procesa;
- upućivanja zahtjeva vladi da podnese godišnji plan vlade za usklađivanje zakonodavstva prije početka godine te izvješća o tim aktivnostima na kraju godine, kao i razmatranje izvješća na plenarnoj sjednici, odnosno na sjednicama povjerenstava.

► NA KOJI NAČIN ČLAN PARLAMENTA MOŽE OJAČATI I PODIĆI SVIJEST JAVNOSTI O EUROPSKIM INTEGRACIJAMA?

Kao tijelo koje pruža najveći publicitet političkim raspravama, parlament treba igrati ključnu ulogu u informiranju opće javnosti o procesu pridruživanja. Prije svega, to se može postići kroz povećanje otvorenosti i transparentnosti aktivnosti parlamenta, naročito tijela koja se bave poslovima EU. Članovi parlamenta mogu koristiti veliki broj instrumenata za podizanje svijesti javnosti o europskim integracijama. Neki od njih su:

- usvajanje akcijskog plana za komuniciranje o EU na razini parlamenta i sustavno organiziranje/sudjelovanje na događajima koji promoviraju unutrašnju pripremu zemlje za europske integracije;
- uključivanje vjerodostojnih predstavnika civilnog društva u rad parlamentarnih povjerenstava, čime se postiže veća opravdanost i učinkovitost rasprava o europskim integracijama;
- organiziranje i promocija seminara za različite ciljne grupe i predvodnike javnog mnijenja koji imaju višestruke uloge u društvu (npr. nastavnici, studenti, novinari, predstavnici civilnog društva) kako bi se predstavila i razmatrala bitna pitanja vezana za europske integracije i naglasile aktivnosti i nadležnosti parlamenta u procesu pristupanja;
- informiranje medija kroz različite kanale o poslovima europskih integracija koje razmatraju parlamentarna tijela;
- podjela tiskanih i elektronskih materijala o pitanjima EU koje priprema osoblje parlamenta (u bibliotekama, školama, na javnim događajima, itd);
- naglašavanje da se kroz svoju zastupničku/delegatsku funkciju mogu pobrinuti da se mišljenja i potrebe glasača iznesu i predstave na političkim raspravama vezanim za europske integracije.

► KAKVA STRUČNA POMOĆ U OBLASTI EUROPSKIH INTEGRACIJA JE NA RASPOLAGANJU ČLANOVIMA PARLAMENTA??

Članovi parlamenta mogu se osloniti na stručnu pomoć parlamentarne administracije, naročito jedinice nadležne za europske integracije. Parlamentarno osoblje treba članovima parlamenta pružati redovite i potpune informacije o razvoju procesa integracija, naročito njegovih parlamentarnih aspekata, i naglašavati najaktualnija pitanja. Na taj način, članovi parlamenta će imati sveobuhvatne informacije koje su im neophodne za donošenje potrebnih političkih odluka i za pružanje informacija općoj javnosti u procesu europskih integracija.

► KAKO SE PARLAMENTARNA DIPLOMACIJA KORISTI U PROCESU EUROPSKIH INTEGRACIJA?

Parlamentarna diplomacija je instrument u procesu proširenja kojim se jača međunarodna reputacija i potpora za zemlju. Redoviti kontakti s Europskim parlamentom, posebice putem Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje kao zajedničkog tijela Europske unije i Bosne i Hercegovine, te s parlamentima zemalja članica EU, kao i regionalna parlamentarna suradnja, od ključne su važnosti za uspješan proces europskih integracija.